Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI Ч. 81. TWO SECTIONS (SECTION 1) JERSEY CITY and NEW YORK, СУБОТА, 4-го КВІТНЯ (APRIL 4) 1953. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 81. VOL. LXI.

Христос Воскрес — Воістину Воскрес!

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЙМАЄ ПРЕДЛОЖЕННЯ СОВЄТІВ ТАК, Я[illegible]И ВИГЛЯДАЮТЬ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер сказав поважно і з притиском на [illegible]есовій конференції в четвер, що Злучені Держави хочуть прийняти комуністичну мирову оферту так, як вона на око представляється, хіба, що події виявлять, що оферта не була щира. Цю думку виявив Айзенгавер незабаром після того, як закінчив конференцію з Чарлзом Е. Боленом, який, як ново призначений амбасадор до Москви, мав виїхати на свій пост літаком у п'ятницю. Президент підкреслив, що він розмовляв з Боленом про можливості своєї зустрічі з совєтським прем'єром Маленковим, для якої він не бачить тепер підстав. Президент відмовився сказати, чи передав Боленові особистий лист для передачі Маленкову, одначе тому, що він цього не заперечив, репортери були під враженням, що Болен такий лист везе. Айзенгавер вказав, що пропозицію про виміну хворих і ранених воєнно - полонених в Корейській війні висунули Злучені Держави і Об'єднані Нації, не зважаючи на те, що Молотов аж тепер її підтримав. Одначе президент з цього не робить жадного висновку, якщо йде про віднову переговорів. Зрештою уся розмова про комуністичну пропозицію була спричинена запитами кореспондентів, хоч президент був на них приготований.

Страйк у гумовій промисловості

Ню Йорк. — 32,000 робітників у 18 фабриках Юнайтед Стейтс Роббер Ко., розміщених по різних стейтах, вийшли на страйк, коли їхня юнія не могла договоритися за кориснішi постанови в новому контракті. Серед заводів, в яких іде страйк, находиться два в околиці Ню Йорку, а саме в Пасайк і Норт Берген, у стейті Ню Джерзі, де біля 3,000 робітників опинилися без праці. У стейті Конетикат, в місцевості Ногаток, вийшло на страйк 6,000 робітників, а страйк в Чікопі, Масс. підготований був на п'ятницю. Робітники належать до юнії Юнайтед Роббер Воркерс, приналежної до Конгресу Індустріяльних Організацій. Переговори між обидвома сторонами ведуться в готелі Парк Шератон у Ню Йорку, [illegible] ні підприємці ні юнія не заявили прилюдно, про що йде спір. На підставі контракту платня може бути предметом торгів за 30-денним повідомленням, отже це питання не було мабуть причиною страйку.

Підготовка до виборів у 1954

Вашингтон. — Не зважаючи на важливі політичні справи, які саме появилися на овиді, обидві політичні партії вже підготовляються до найближчих „середніх" виборів, тобто таких, при яких вибирається тільки членів Конгресу, а не президента. З нагоди уступлення голови Крайового Републіканського Комітету К. Веслі Робертса, якому доведено неправильність в посередництві продажу шпиталю в стейті Канзас, президент Айзенгавер переговорює з републіканськими провідниками над призначенням нового голови, щоб міг допомогти при наступних виборах до перемоги републіканців. — Демократи, з свого боку, глядять на теперішню перемогу републіканців як на особистий тріюмф Айзенгавера, отже вони думають, що при нормальних відносинах Демократична партія відзискає свою силу в Конгресі. Спір між сен. Джозефом Р. МекКарті і президентом Айзенгавером не припадковий, бо він вказує на аспірації МекКарті в майбутності. Це теж дає демократам надію, що вони переможуть при наступних виборах. Вони плянують скликати навіть свою конвенцію перед „середніми" виборами, хоч яка це рідкісна й коштовна справа.

„Голос" Америки за звільнення 36 працівників

Вашингтон. — Департамент стейту оголошує, що 36 працівників при „Голосі Америки" в Ню Йорку будуть звільнені з своїх становищ з уваги на потребу ощадности. Крім того 610 становищ, тепер не обсаджених, як в Америці так і закордоном, не дістануть працівників. Адміністратор Міжнародніх Інформацій, д-р Роберт Л. Джансон каже, що ці звільнення зовсім не зменшать діяльности „Голосу". Фонди на цей відділ зменшено в 1953 р до $92,500,000, коли в попередньому році вони виносили $95,700,000,000.

ПРОЄКТ УПРОЩЕННЯ МОБІЛІЗАЦІЇ В КОНГРЕСІ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер передав Конгресові до розгляду й ухвалення біл для встановлення центральної мобілізаційної аґенції. Нова аґенція мала б сполучити теперішнє Бюро Оборонної Мобілізації з бюрами Ради Безпеки Краєвих Ресурсів. У посланні до Конгресу президент твердить, що така реорганізація „допоможе осягнути найвищий ступінь готовости для мобілізації при найменших можливих витратах". Крім того президент бажав би собі „поправити теперішні небажані непорозуміння в справі відповідальности" за призбирання стратегічних і критичних матеріялів. Айзенгавер пригадав, що Бюро Оборонної Мобілізації має обов'язок дбати про мобілізацію на теперішню потребу, а бюра Ради Безпеки Краєвих Ресурсів мають подбати про майбутні потреби. У цьому, на думку президента містяться недомагання, бо не можна однієї справи відділювати від одної. З цих причин Рада Б. К. Ресурсів мала б бути звинена, а її функції приділені новому центральному бюрові мобілізації. Якщо біл був би ухвалений, то нова мобілізаційна аґенція увійшла б в життя автоматично впродовж шістдесяти днів, хіба, що котрась з конґресових палат поклала б своє вето проти цього. На чолі бюра мобілізації має бути поставлений окремий директор з платнею 22,500 річно і його заступник з платнею 17,500.

Фотознімок поширюваної в Україні в 1949 р. підпольної „Писанки УПА". Большевицький ворог людства, не зважаючи на всі ведені ним жорстокі переслідування релігії, не потрапив вирвати з душі українського народу глибокої віри в Бога та у Воскресіння Його Правди. Ще теж і в цьому році український нарід на Рідній Землі обходить Великдень в неволі, але з незламною вірою, що після його національної Голгофи настане Великий День його Воскресіння.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВРОЧИСТІ СВЯТКУВАННЯ ВЕЛИКОДНЯ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Цьогорічний Великдень обходить вільний світ з мішаними почуваннями. З одного боку відповідальні державні мужі та військові стратеги пригадують йому наявність смертельної загрози комуністичної агресії, а з другого боку останні повідомлення про розвиток подій збуджують надії на можливі замирення. І одна й друга суперечність впливає на наставлення людей, які у своїх вільних святинях молитимуть під час Великодня за відвернення воєнної загрози та здійснення мирних надій. Цього року припадають на ту саму неділю великодні святкування всіх обрядів. В Америці та в багатьох інших країнах святкування почались вже частинно у Велику П'ятницю, в яку відправляються страсні богослуження по церквах а школи, деякі інституції й підприємства припинили свою нормальну працю. З уваги на довгий святковий кінець тижня, поширений теж на понеділок, в Америці сподіються великого натовпу на дорогах.

„Ню Йорк Геральд Трібюн" про українські писанки

Великий нюйоркський щоденник „Ню Йорк Геральд Трібюн" вмістив в числі за п'ятницю", 3 квітня, статтю під заголовком: „Як українці виготовляють великодні яйця", у якій докладно представлено процес виготовлення писанок. Стаття написана приступно і дає дійсний образ складного процесу розмальовування писанок, при чому пояснено значення і вимову слова „писанка" та підкреслена правдивість цього звичаю в Україні. Відомості про мистецтво писанки, автор статті отримав від молодої писанчарки, панни Ольги Тарас з Ню Йорку, яка й фігурує на долученій до статті світлині. На іншій світлині представлені писанки, переважно рослинного орнаменту. Як самі світлини, так і стаття підкреслюють своєрідність цієї ділянки нашого народнього мистецтва.

Син сен. Тефта затверджений на становищі амбасадора до Ірляндії

Вашингтон. — Сенат з великими похвалами затвердив Вільяма Говерда Тефта ІІІ-го, сина сенатора Тефта, на амбасадора до Ірляндії. Сенатори обидвох партій висловлювали своє признання для сина, коли батько сидів при своїм столику, переглядаючи папери. Сен. Тефт не сказав ані одного слова, ані не підніс навіть пальця під час дискусії над затвердженням сина на це становище. — Сенат одобрив теж Джана М. Алісона, помічника департаменту стейту, на становище амбасадора до Японії. З інших важливих призначень Сенат затвердив Джана Роджера Луїса на помічника секретаря повітряних сил.

Департамент Справедливости критикує прохання Розенберґів

Вашинґтон. — Минулого тижня Джуліюс і Етел Розенберґи, засуджені на кару смерти за атомове шпигунство в користь Совєтів, зголосили прохання до Верховного Суду Злучених Держав, щоб відновити їхню справу, дозволяючи на новий процес в нижчім суді. У проханні вони твердять, що присуд першого суду був виданий на підставі фальшивих свідчень. Верховний Суд звернувся за опінією до департаменту справедливости, від якого почув думку, що Розенберґи „задовго" ждали з закидами фальшивого свідчення, бо не підносили їх у двох попередніх проханнях, які Верховний Суд відкинув.

ЗДА затримали деякі чужоземні нафтоналивні судна

Вашинґтон. — Уряд ЗДА розпочав заходи для затримання в своїх портах й перебрання нагляду над 49 нафтоналивними суднами, що тепер належать до чужинних компаній. Судна ці колись були власністю ЗДА, але, по закінченні війни, їх продано як надвишок і вони майже всі перейшли у власність позаамериканських товариств. Загальна вартість всіх цих нафтоналивних суден обрахована на 100,000,000 долярів, себто кожний з них оцінений приблизно на 2,000,000 долярів. Тринадцять суден, що заплили, або перебували в портах ЗДА, вже взято під контролю, а інші підпадуть контролі у міру запливання до портів ЗДА. Акція уряду не має нічого спільного з розмовами і обмеженням рейсів грецької торговельної фльоти до портів країн поза залізною завісою, хоч частина нафтоналивних суден, що про них мова, належить до грецького товариства. Назагал ці 49 суден належать до трьох великих компаній, що з них одна контролюється грецькими, а інша китайськими капіталами. Правною підставою дії Федерального уряду є припис, що повоєнний лишок має бути проданий лише американським громадянам.

Остап Тарнавський

ВЕЛИКОДНЯ МІСТЕРІЯ

Пташки уквітгують весну,
Коли ідем туди, де вежі
Золотоверхого в ясну
Корону сонця день мережить.

Це тут, це тут на цій горі
Його замучено, розп'ято...
Несем не миро, а в душі
Любов безмежну і закляту.

Де ж це заховане добро —
Могила гарівна — Суботів?
Спокійно розіллявсь Дніпро,
У далеч давні мрії котить.

І знов не наш святковий день!
О, де, о, де ж Ти, наш Месіє,
Що без осанни, без пісень
В кайданах входиш до Софії...

В ПОНЕДІЛОК ПОЧНУТЬСЯ НАРАДИ В СПРАВІ ВИМІНИ ХВОРИХ ПОЛОНЕНИХ В КОРЕЇ

Токіо. — Комуністичне й альянтське командування остаточно погодились, щоб наради в справі виміни хворих і ранених полонених в Кореї почалися вже в найближчий понеділок, що мало б бути евентуально вступом до відновлення нарад в справі перемир'я. Наради відбудуться в Панмунджом і з альянтського боку вже пороблено до цього відповідну підготовку. Комуністична згода на розмови наступила практично майже по трьох роках, бо першу пропозицію в тій справі альянтське командування зробило ще в 1951 році й її постійно відкидали або іґнорували комуністи. Альянтську делеґацію, яка переговорюватиме в цій справі, очолюватиме адмірал Джан С. Деніл. Комуністи дали виразно до зрозуміння, що ці наради вони вважають вступом до відновлення переговорів в справі перемир'я. Познаки альянтської згідливости в тій справі викликали гострий протест з боку корейського уряду, бо перемир'я навіть на базі теперішніх альянтських передумов означало б поділ Кореї та відступлення комуністам її північної частини.

Французи домагаються включення Індо-Китаю в переговори щодо перемир'я

Париж. — Представник французького уряду дав виразно до зрозуміння побажання Франції, щоб евентуальні розмови для замирення на Далекому Сході, які мали б — по думці Франції та згідно з яльянтськими й комуністичними пропозиціями — початись після перемир'я в Кореї, була включена теж справа замирення в Індо-Китаю. Франція підкреслює ці свої бажання ще й тому, бо вона підозріває, що після перемир'я в Кореї комуністи ще тільки збільшили б свій натиск на Індо-Китай. Представник французького уряду твердив, що без інтервенції комуністичного Китаю, війна в Індо-Китаю вже давно була б закінчена.

Нелюдський болгарський закон проти втікачів

Женева. — Міжнародні урядові і релігійні організації, які опікуються втікачами з сателітських країн, заявляють, що треба збільшити допомогу тим, яким вдалося прослизнутися через залізну заслону. Ці думки про збільшення допомоги втікачам виникли в зв'язку з повідомленням про новий нелюдський закон, який ухвалила комуністична Болгарія. Цей закон накладає кару смерти на кожного болгарського промадянина, що до серпня ц. р. не вернеться до Богларії. Вся рідня і знайомі втікача будуть суджені за державну зраду, коли їм докажеться, що вони знали про намірену втечу. — Закон відноситься і до тих, які законно були виїхали з Болгарії, але до неї не вернулися.

ГОТОВІ НА ВЕЛИКДЕНЬ

Десять сестер О'Нейлів з Джамейка Плейн, передмістя Бостону, приготовили собі „на Великдень" однакові одяги, щоб тим більше звернути на себе увагу під час традиційних в Америці великодніх парад.

РИДЖВЕЙ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ ВІЛЬНОГО СВІТУ

Париж. — Під час загальної міжнародної метушні та вже помітного деякого відпруження у зв'язку з комуністичним „мирним наступом" — ген. Метью Риджвей, головний командант альянтських збройних сил в Европі, перестеріг вільний світ, що — „загроза можливої аґресії на нього в останніх двох роках ані на йоту не зменшилася". Промовляючи з нагоди другої річниці створення альянтської головної квартири в Рокенкурт біля Парижу, ген. Риджвей твердив, що потенціяльні агресори навпаки, ще тільки „збільшили і продовжують збільшувати свої можливості". Ген. Риджвей не назвав по імені Совєтського Союзу ані теж не згадував про теперішній політичний розвиток, але його слова та алюзії були для кожного зрозумілі. Перестерігаючи перед постійною загрозою аґресії для вільного світу, ген. Риджвей закликав до такої ж постійної оборонної готовости та дальшого розвитку оборонної могутности вільних країн. В цьому відношенні — твердив ген. Риджвей — вже багато досягнено, але ще більше треба виконати. „На нас спала б вічна зневага наших нащадків і історії, коли б ми через ощадність грошей сьогодні втратили завтра все те з духових вартостей, що людина створила від свого приходу на цей світ" — перестерігав командант. При цій нагоді ген. Риджвей заторкнув теж низку практичних проблем европейської оборони, — зокрема вітальну для неї участь німецьких дивізій. Пересторога Риджвея має окреме значення не тільки з уваги на нову „мирну" гру совєтської пропаґанди, але й з уваги на недалеку конференцію Північно-Атлантійської Ради, яка почнеться в дні 23. квітня в Парижі та вирішуватиме дальші оборонні заходи альянтів в Европі.

Вже добачують зміну теж в совєтській пропаґанді

Москва. — Західні дипломати, що гарячково шукають найменших познак прихильнішого відношення Кремля до вільного світу, вже відкрили такі познаки й в совєтській пресі, зокрема в двох столичних газетах, „Правді" та „Ізвєстіях". Такою познакою мало б бути те, що впродовж останніх кількох днів ці газети в своїх повідомленнях з нарад в Об'єднаних Націях в Ню Йорку подають, мовляв, вже не так однобічні інформації та й не таким ворожим тоном у відношенні до вільного світу. Це, що в провінційній і сателітській пресі все ще продовжується кампанія ворожнечі й ненависти до західних країн, це дипломатичні спостерігачі виясняють собі... комунікаційними труднощами, мовляв, до них ще не дійшли відповідні інструкції з Москви.

Дальше наближення Тіта до Заходу

Београд, Югославія. — Повідомляють, що югославські військові кола задумують поширити свої зв'язки з Заходом, висилаючи своїх представників до держав-членів НАТО та приймаючи в себе представників цих держав. В літі мають відбутися великі військові маневри в Югославії і на них будуть присутні представники европейських держав. Досі Югославія не допускала нікого до своїх військових таємниць, а нова зміна настала після того, як Тіто заключив оборонний договір із Грецією і Туреччиною, та після його повороту із Англії, де Черчил прирік боронити Югославію на випадок агресії. Одночасно повідомляють, що головною перешкодою до тіснішого зближення Югославії з країнами европейського оборонного союзу — це проблема Трієсту. Югославія не заключає військових політичних союзів, тільки порозуміння, що обмежуються до взаємної оборони.

2,000,000 людей на Яві загрожені вульканами

Якарта, Індонезія. — Згідно з повідомленнями з острова Яви два мільйони людей загрожені вибухом вулькану Мерапі, який досі був нечинний. З кратеру цього вулькану зачала виходити лява, а з його середини несеться сильних гук. Голова Вульканологічної служби в Індонезії д-р Дж. де Неве заявив, що із-за браку грошей охорона населення дуже утруднена, бо немає засобів на швидку евакуацію. Вулькан Мерапі високий на 3,000 метрів (9,842 стопи) і в роках 1930-1931 з нього виходили газові хмари, від яких багато людей загинуло. На Індонезійських островах знаходяться 167 вульканів, тепер аж сім вульканів одночасно почали вибухати, між ними і вулькан Кракатав в західній Яві, та вулькани на островах Балі і Ломбок.

СОВЄТИ ЗАПРОСИЛИ ПРЕДСТАВНИКІВ ЗДА І ФРАНЦІЇ НА ПОВІТРЯНІ НАРАДИ

Берлін. — Досі представники Совєтів і Англії нараджувалися над повітряною безпекою в Німеччині в зв'язку з недавнім збиттям Совєтами англійського літака. Тепер Совєти запросили на ці наради також і представників ЗДА і Франції. Ці поширені наради чотирьох держав мають початися 6 або 7 квітня. Дехто догадується, що цей новий совєтський крок треба пояснювати тим, що Совєти вже від давна старалися про скликання представників чотирьох великодержав, щоб говорити про німецьке об'єднання, та в той спосіб не допускати до озброєння Західної Німеччини та до її приступлення до оборонного европейського пакту. Цю конференцію, що мала б вирішити безпеку союзних літаків під час їхніх летів над Німеччиною, Совєти, мабуть схочуть перемінити на конференцію з широкою базою, на якій вирішалася б доля Німеччини, і яка припізнила б приступлення Німеччини до европейського протисовєтського союзу.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50
Число з суботи (з англійською частиною.		Saturday's issue (The Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	2.00	Six months	2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЕЛИКОДНІ РОЗДУМУВАННЯ

Винсент Р. Імпеллíттері, мейор міста Ню Йорку, привітав жидів цього міста з святом Пасхи такими словами:

„Знову почуваю себе упривілейованим, як мейор, щоб якнайтепліше привітати всіх моїх співгромадян жидівського вірування з нагоди чудового свята Пасхи. Як святкуєте визволення свого народу і вихід з Єгипту — що було для вас впродовж 4,000 років надхненням в боротьбі з силами зла і тиранії — хай ще сильніше об'єднує вас це ваше намагання зберігати ідеали свята Пасхи: визволення і свободу".

Чи і як зберігають нюйоркські жиди свою традицію і свої ідеали, найкраще пізнати по ділах. Наприклад: на них припало цього року зібрати щось понад 150 мільйонів долярів на допомогу Державі Ізраїля. Ще перед Пасхою, яка їм кожного року нагадує їхні ідеали, взялося в Ню Йорку до праці 20,000 добровольців-збірщиків, щоб допомогти зібрати в цьому одному місті півтораста мільйонів долярів на Ізраїль. Подібне діється кожного року і не тільки в Ню Йорку, бо збирають всюди, по всіх місцевостях, де тільки живуть жиди. Збирали американські жиди велетенські суми і тоді, як ще не було Держави Ізраїля, коли вони тільки помагали пропаганді за повстання цеї держави. Збирали завжди, кожного року, теж і на скріплення своєї етнічної групи в Америці й на допомогу потребуючим помочі жидам у всьому світі. Отже виходить на таке, що в жидів ідеали Пасхи, які належать до традиції, яку треба шанувати, є нині чи не живішими, як ними були тому 4,000 років, коли їх предків водив Мойсей 40 років по пустині, щоб вони серед невигод, терпінь і голоду краще пізнали правдивого Бога та його відвічний закон.

З нагоди Великодня згадаємо ще один приклад, іншого характеру. В деяких американських газетах читали ми в час Великого Посту кожного дня короткі навчання світських і церковних осіб на релігійно- моральні теми, чи вийнятки з творів теологів і філософів-моралістів, або цитати з самого Святого Письма. Це — так сказати б — світська підготовка до Великодня. В одній з таких „послань" згадується про малу дівчинку, якій перед важкою операцією, яку вона мала перейти, дав лікар півдолярову монету з словами: „Держи її тісно в руках і думай про неї. Це твоя монета, вона тобі поможе!" Дівчинка перейшла щасливо операцію і на другий день, як тільки побачила лікаря, усміхаючись до нього заявила: „Дякую вам якнайсердечніше за ті чудові слова, що вириті на тій монеті: „В Бозі моя надія!" Я про них думала ввесь час і вони мені помогли. Вони певно помагають теж і другим".

Можливо, що й декому з нас доводиться пильніше глядіти на матеріяльну сторінку доляра, а не на те, на що звернула увагу ця мала дівчинка. Бо коли б більше довіряли Божій силі, а не силі доляра, нам таки було б легше жертвувати цього доляра на акцію допомоги нашому народові добитись того „визволення і свободи", що їх так тісно зв'язують жиди з своїм святом Пасхи, а що відзначив мейор Імпеллíттері у своїм привіті.

Наш Великдень це велике свято перемоги не тільки над усяким злом, але й перемоги духа — ідеалу над матерією і матеріялізмом, в якій формі він не виявляв би себе, виключно — філософічній, чи тій буденній, з якою стрічаємось у нашому практичному житті. Тому саме ми кривили б душею, коли б у цей Великий День радости замикали очі на наші недомагання, на занепад відчуття ваги нашої місії в цій країні, а якої не виконуємо, коли не рятуємо наших рідних залишенців в Німеччині й не даємо засобів на оборону української справи, проти якої почався новий наступ ворогів вільної України таки тут, на американській землі. Святкуючи Великдень, будьмо отже великими у відношенні до наших рідних, що терплять нужду, як і до нашої рідної справи. Як одна, так і друга потребують у першу чергу нашої помочі та нашої віри в перемогу.

Тирани вмирають—Христос живе вічно

Страшна подія сталася близько двох тисяч років тому. Ця подія важким тягарем лягла на душі вірних наслідувачів Христа. Їх Господа і Вчителя схоплено, зганьблено і розп'ято на хресті. Його знівечене тіло покладено в могилу і двері запечатано великим каменем. Фарисеї і книжники поставили навіть свою сторожу, щоб стерегла тіло Ісусове.

На третій день збулося те, що було передречено: небеса тремтіли, земля затряслася, і Ангел Господній відвалив камінь від входу могили. І сказав Ангел до жінок, що стояли коло могили: „Не бійтесь, я знаю, що ви шукаєте Ісуса розп'ятого. Його немає тут, Він воскрес. Ідіть швидко і розкажіть Його ученикам, що Він воскрес із мертвих".

Багато віків пройшло від того часу. Земні тирани, виступаючи коротко на екрані історії, робили своє ганебне діло. Тисячі з переслідуваних християн заплатили своїм життям за віру в Христа. Та прийшов час, тирани померли, але Христос живе й завжди житиме в серцях Його наслідувачів.

Недавно помер найбільший з тиранів, що їх знала історія. Він згинув жалюгідно серед руїн, що він їх приніс своєму народові. Його тіло лежить в атеїстичному пантеоні.

Тому для всіх християн за залізною завісою Великдень цього року принесе, можливо, менше радости, а більше сумних спогадів про страхіття минулого, про тих мучеників, що померли за віру Христову.

Мовчатимуть там святочні дзвони, а гудітимуть фабрики, як вони гули на смерть тирана.

Та прийде час, коли великоднім ранком почуємо кращу музику. І почуємо її не ми одні, її почує ввесь світ. В кожній країні, в кожнім храмі лунатимуть тоді великодні пісні, пісні радости, що прославлятимуть воскреслого Спасителя.

Микола Очерет

НОВА ДОБА

Ґеорґій Малєнков!

Чи чули ви щось про нього?

Ми нічого про нього не чули, бо членом Політбюра він став лише в 1946 році, коли ми вже були за межами „земного раю". В останні роки він став головним прибічником Сталіна і саме в цьому його щастя, бо коли б він не був звичайною людиною, то його спіткала б доля членів Ленінського Політбюро. Тож раз Малєнков не був розстріляний, це вірна ознака, що він у всьому сліпо корився Сталінові.

Але чому ж тоді „вожденята", як от Берія, Молотов, Мікоян, Андреєв, Булганін та інші мовчать? Чому так швидко і тихо погодились підпорядкуватись невідомому Ґеорґію Малєнкову без жадних заперечень і ускладнень?

Є якась сила, що заставила їх стати одностайно і одноголосно визнати заступником Сталіна Ґеорґія Малєнкова. Ця сила це страх перед своїм власним народом. Тому „вожденята" прикладають всіх зусиль аби увагу народу відвернути від себе в інший бік. Було б „наївно" думати, що „вожденята" не бачили раніше останнього етапу життя Сталіна і тому цей останній етап вони використали, аби спасти свою шкуру і скерувати увагу на „аґентів американського капіталу".

Ще за життя Сталіна вони викинули гасло: „бєй жидов, спасай Росію". За їхніми вказівками думка західніх політиків була скерована на фальшиву дорогу — здобуття симпатій арабського світу. Лише наївний може думати, що арабський світ грає якусь ролю в міркуваннях Кремля. Це така мікроскопічно мала сила, що не могла встояти навіть перед молодим військом ізраїльської держави. Та на одному антисемітизмові довго їхати не можна, бо інтерес до нього зникає разом з заміною росіянами місць, що раніш посідали жиди. Більше ніж півроку ця кампанія проводиться в Совєтському Союзі, а це час достатній щоб принаймні на всіх керівних посадах жиди були замінені росіянами. Це дуже гарно бачить Кремль і тому він робить нове кровопускання: збиває американський літак, де випадково не сталось людських жертв, а трохи пізніше англійський літак разом з п'ятьма членами екіпажу, які загинули. Гра без жодного ризика, бо Кремль дуже гарно знає, що Захід з цього приводу висловить протест і на цьому справа закінчиться. А щоб бути певним, що саме на цьому вся справа скінчиться Малєнков одночасно підсовує Заходові пряник заявляючи, що „всі нерозв'язані питання можна полагодити мирним шляхом". На цей гачок готові піймались „високі" політики.

Єдиною силою в світі, яка може стати проти Росії є З'єдинені Держави Америки, але не тим шляхом, яким вони йшли до цього часу. Ми читаємо, що „Америка уперше готова до війни", бо збільшила потужність своєї армії до 3,5 мільйона вояків. Це, така кількість, яка цілком достатня, аби розставити охорону на мостах неосяжного Совєтського Союзу, але все таки надто мала для ведення війни на кордоні, довжина якого сотні тисяч кілометрів. Такий стан дуже гарно розуміють на Заході і саме тому тут так легко найти прихильників „мирної" розв'язки суперечностей.

Але є другий шлях смертельний для російської імперії і тільки цього шляху й бояться „вожденята", — це шлях, який вказав секретар стейту Джан Фостер Доллес: „Починається така нова доба, провідним духом якої є воля, а не поневолення, та в якій людські відносини побудовані на братерстві, а не на пануванні. В ній, як це сказано у вступі до Чартеру О.Н., великі і малі нації користуватимуться рівним правом, гідністю і миром". Цей шлях ставить на бік ЗДА в самій лише російській імперії 110 мільйонів потенціяльних, вірних союзників. Це всі пригноблені Росією народи, які складають 60% всього населення Совєтської Росії. Цей шлях ставить на бік ЗДА усе населення Народніх Республік, які лише недавно стало „сателітами". Цей шлях ставить на бік ЗДА сотні мільйонів населення Китайської Республіки. Тільки він вимагає рішучих дій.

Нам цілком зрозуміле те захоплення, яке викликав вчинок американського делеґата до О.Н. Генрі Кабота Ладжа, коли він відмовився подати руку одному з головних організаторів вбивств в СССР — прокуророві Вишинському. Цей вчинок добре зрозуміли в Кремлі й він мав негайні наслідки. Вишинського зняли з посади міністра закордонних справ. Ми цілком розуміємо і вимогу сенатора Роберта Тефта, що домагається звільнення всього персоналу „Голосу Америки", бо не можна терпіти комуністичних „попутників" в своїх лавах, коли справа йде про „волю, а не поневолення та про побудування людських відносин на братерстві, а не на пануванні", коли справа йде про життя чи смерть всього вільного світу з його віковою культурою.

Якщо ЗДА будуть йти таким шляхом далі, тоді певно діждемося нової доби, яка принесе визволення народам від того жаху, що зветься „земним раєм", створеного „інородцем" Сталіним, бо саме він кров'ю мільйонів зробив Росію такою могутньою, яку царі та імператори бачили лише у своїх мріях.

Політв'язень—Сталінові

Нарешті і він пішов до ями... Зник той, що ніби був підісланий антихристом, щоб совершити бездонне чорне діло на цій землі. А зробивши все „на чисто" злочинець-вбивник відійшов...

Пригадую на Україні, в революційні роки під час безвладдя трійка злодіїв-убивників щоночі грабувала селян. Нарешті одного господаря, що боронився вбили. Занепокоєні селяни підстерегли ту банду, схопили. Зійшлися на майдан зі всього села і хуторів суміжних та одноголосно ухвалили: „зв'язати бандитам руки, обвішати їх бельбухами... і шкірою украдених телят та повести по селах, щоб не повадно було й другим". А потім смертну кару присудили. Бандитам честь така.

Чи не такої чести заслужив і той з прислужниками своїми, що відійшов в Кремлі?.. А в першу чергу від тих до рубця обкрадених селян, загнаних в рабську кошару, замучених голодом, запроторених до концтаборів смерти, осиротілих діток розстріляних в льохах батьків. Це ж він від Півдня України, Кубані до тайги, Колими й Кара-Кумських пісків пам'ятники воздвиг з мільйонів жертв невинних! Це ж там від горя, сльозами й кров'ю просторі річки багряніють! Монгольський клич — Геть голову з плеч, хто до невподоби — це ж клич Сталіна! Це ж дійсно „майстром" треба бути, щоб вчора ограбувати й знищити церкви, священиків в Сибір зіслати, а потім відкрити нову большевицьку церкву, де б вірнопіддані молилися за... демона свого. Це ж лише там може бути, де радіо кричить во всю... „о Сталінє мудром, родном і любімом", а в такт йому ідуть колони тисячів в'язнів, оточені багнетами, на шахти й фабрики за... спізнення на працю. Це ж там є й так (для прикладу візьмімо концтабір „Охтома", Півн. Край), де голод знищив лише за одну весну 1932 р. 10 тисяч невільників Кремлю, а напівживих діточок замучених батьків зібрали в „дом пріюта", який пишався портретом Сталіна з плякатом „Спасіба товаріщу Сталіну за щасливоє дєтство"...

Як правило буває там і так: кричать на мітінгу „ура", клянуться в любові до „батька" і „вождя", підписують зустрічний плян на позику, на денний заробіток еспанським комуністам, ...а в ніч з „ентузіястів" „чорний ворон" забрав 120 як „ворогів народу", забрав у безвість до льохів ГПУ. І так буває: купує мати портрет Сталіна, ...а потім, закривши вікна й двері на замок, сльозами гіркими ридає і шепоче до портрету: „Бандите, людоїде, де ти подів моїх діток, де?.." А потім на кусочки рве і палить портрет, щоб завтра знову ізлити горе, купивши Сталіна портрет... Таких прикладів можна навести безчисленно тому, хто був у тому „раї".

Скажіть мені: від чого ж там в дні „траура" і сльози й туга могли бути на обличчях? Скажіть — від чого? Чи ж мало там було таких, що сльози стримуючи шептали: „Катюго! Скажи хоч наостанку, де ти діток моїх подів?!.." А, щодо траурних процесій мільйонових в Москві, то бачили ми ще й таке. Та ж в час похорону Кірова був наказ по школах і установах: Всі на похорон в „організованом порядке!" А попробуй не піти! Коли згадаєш оту облуду, то знову думаєш: коли ж нарешті Господь пошле й до нас того Тезея, що звільнить сталінових невільників тепер, як то звільнив він колись невільників Прокруста грецького. Ми певні, що близький час, як новий Везувій залле лявіною оте зміїне сталінське гніздо, як то колись він затопив розбещену Помпею. А потім людство розкопає все там і побачить таке страхіття, що було спритно тайною покрите, від якого ввесь світ глибоко здригнеться.

І. Ш-й
Сталінський політв'язень

Перевірка кандидатів

В спорі над затвердженням Сенатом Чарлса Е. Болена на становище амбасадора до Москви, президент Айзенгавер та секретар стейту Доллес були рішуче проти допущення сенаторів до зложених в департаменті стейту документів Федерального Слідчого Бюра („ЕфБіАй"), в яких були інформації про минуле Болена. Коли остаточно сенатори Спаркман і Тефт ці документи таки провірили і заявили, що льояльність цього кандидата не підлягає найменшому сумнівові, тоді опозиція втратила найсильніший арґумент проти Болена. Одначе при цій нагоді секретар стейту, Джан Фостер Доллес, виявив при складанні свідчення в справі Болена в Сенаті деякі подробиці щодо діяльности ЕфБіАй.

Коли появиться чиясь кандидатура на урядове становище, то постає питання, чи минуле кандидата було попередньо провірене при якійсь нагоді. У такому випадку „рекорди" бюра дають загальні вісті, чи проти кандидата нема якихсь обвинувачень. Це вистачає для оголошення його кандидатури.

Одначе, звичайно, від часу появи призначення аж до часу затвердження, йде точніша провірка діяльности й характеру такої людини, яка вимагає чотири до п'ять тижнів часу. Це залежить від того, чим кандидат давніше займався і як широкі були розгалуження його діяльности. Завданням бюра є найти не додатні сторони людини, але закиди, які мають на цілі відповісти на питання, чому людина не повинна займати якогось становища.

Третій ступінь це коротке підсумування всього призбираного матеріялу для втримування його в списках. Цей звіт охоплює звичайно різні вісті про людину, при чому саме бюро, чи відповідний урядовець в бюрі, не висловлюють на підставі цього матеріялу своєї опінії про кандидата. Ці вісті, хоч би і дуже неприхильні, не є отже ніяким обвинуваченням. Вони можуть бути правдиві, або й ні.

Четвертий ступень, це, якщо йде про урядовця департаменту стейту, це провірка департаменту, чи людина є „певна". Таку провірку переводить звичайно урядовець безпеки департаменту з призбираних Федеральним Слідчим Бюром матеріялів. Цей урядовець предкладає своє звідомлення або безпосередньо самому секретареві стейту, або одному з двох підсекретарів. Одначе й цей урядовець безпеки не висловлює своєї думки, ані не робить рекомендацій, тільки вказує, чому кандидат автоматично не вважається „чистим".

Кінцеву оцінку придатности кандидата робить як не секретар стейту, то один з його підсекретарів. Звичайно секретар дає сенатській комісії свою оцінку кандидата разом з передачею звіту з перегляду рекордів в Федеральнім Слідчім Бюрі. Коли хтось хоче заатакувати минуле кандидата в Сенаті, тоді секретар стейту не хоче ніяк погодитися на перегляд документів і звідомлень Слідчого Бюра, бо таким способом він позбавляв би себе оцього найвищого привілею розглядання найбільш таємних вістей про якусь особу, що має публічне ім'я. Він нераз воліє, щоб кандидат не був потверджений, замість допустити до публічного відома таких фактів, які можуть відбитись погано на закордонних зв'язках, як мова про департамент стейту, чи пошкодити людині в прилюдній опінії, або які не потрібно знати ні друзям ні ворогом людини. Коли б раз заломати таку засаду розгляду найтаємніших інформацій, тоді при кожній нагоді треба б було урядові уступати, а це могло б відстрашити в майбутності найспосібніших людей від різних кандидатур.

Недавній президент Гаррі Труман вперто відмовляв сенаторам всяких інформацій з ЕфБіАй. Теперішній секретар стейту, очевидно за згодою президента Айзенгавера, йде слідами Трумана. Як далеко пішли сенатори Тефт (республіканець) і Спаркман (демократ) у розгляді рекордів ЕфБіАй, не виявлено. Можливо, що це були тільки інформації в справі льояльности кандидата та що на тому справа покінчилася. Зрештою таке було оприлюднено в звідомленнях з конґресового поступування й з цим треба погодитися.

ЖУРНАЛ ФОРДА ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЛИКДЕНЬ

„Линколн-Меркюрі Таймс", півмісячник підприємства Форда, видаваний в Дірборн, у стейті Мішіґен, у своїм виданні за березень-квітень ч. 2, поміщує доволі велику й багато ілюстровану статтю Нансі Кеннеді, п. з. „Український Великдень". На ділі це опис великодніх свят, улаштований родиною пані Варвари Глесцяк з Ню Брітен, у стейті Конетикат, з малюнком Доми Лупо, який зображує чотири жінки в пregарних українських одягах при праці перед святами. Отже представлене там і печиво і вариво з відповідними означеннями, як теж і писання писанок при столі, накритім вишиваною скатертю. У статті доволі вірно описане теперішнє положення українського народу на рідних землях, як теж і церковних великодній обряд відправлюваний о. П. Ковальчиком в українській православній церкві Пречистої Діви в Ню Брітен. Під статтею додані приписи для печення великодньої паски, бабки, паляниччки, маківника і великоднього сира. На самому споді поміщена відбитка зразкової писанки в суто народніх мотивах.

Христові Страсті у Харкові 1943 р.

(Із блокнота кол. воєнного кореспондента).

(Закінчення)

Її за ввесь час панування большевиків, як казали мені харківці, держали большевики на показ всякого рода „іностранним екскурсіям", що відвідували Харків, мовляв, в Україні і цілому СССР немає переслідування церкви і релігії... В 1943 р. за дозволом німців Собор мали віддати в користування вірних. Його мали ремонтувати. Я навіть говорив з інженерами та майстрами, що збирались Собор відновляти. Та перешкоди воєнного характеру так і залишили цей храм в такому стані, в якому німці в 1941 році його застали. Чи й тепер він закритий та сумом світять його занедбані і поруйновані приміщення?..

Зате біля Собору повним темпом життя б'є харківська „толкучка" — Благовіщенський базар! Тут, як ніде у Харкові, можна на мить забути, що це війна. Що місто на деякий час змінило своїх окупантів. Що замість большевицьких „доблесних бойців" та „щасливих громадян" колишньої столиці УССР, на базарі міняють, продають, обманюють ці самі, ще більше „ущасливлені" мешканці цього великого міста України, тим разом новим західним наїзником та його „непереможними", бутними вояками, що тут міняють хліб і тютюн за валянки, „патєфони", олію, масло, молоко, яйця... Тут, як ніде у Харкові почуєте всуміш українські, московські, німецькі слова сочистої притаманної цим мовам базарної, вульгарної лайки. Тут харківські „ракли", „жулики" і „ворп" мають свою наживу! Тут нещасні мешканці голодного Харкова залишають нераз може й останні сімейні дорогоцінності, міняючи їх на хліб та поживу, яка в той час у Харкові йшла на вагу золота... Декому із цих людей, одітих в лахміття життя може й немиле. Декому — рай на землі. Це ті, яким скрізь добре. Там їхня батьківщина, де краща нажива. Це ті, які залишились, шукаючи легшої та кращої наживи на людській біді цих нещасних мешканців.

Човном, неначе ґондолею в Венеції, переправляюся побіля зруйнованого Катеринославського моста на лівий беріг Лопані. Біля руїн: харківського „Універмаґу", ресторану і гостинниці „Спартак" — знищених ще під час перших боїв за Харків в 1941 р., біля зацілілого ще й досі „Селянського Будинку", біля свіжих руїн „Лінґвістичного Інституту" та цілої нивки спалених і понищених будинків довкруги Павлівського майдану і Університетської вулиці — виходжу на Рибний майдан, а звідсіль прокладеною через річку Харківку (на місці зруйнованого моста) кладкою вступаю на терен Москалівки. Скрізь самі руїни, звалища.

І на Москалівці, весняне сонце, що піднялося вже високо, лікує завдані Харкову рани. Починаючи від Воскресенського майдану, вздовж Грекінської вулиці до Заїківки, — повалені, зруйновані, спалені будинки, мешкальні доми, маґазини, заводи... Щоб пройти з одного району Москалівки на Рубанівку, Новоселівку чи Основу — треба кружляти вздовж берегів Лопані, Харківки і Уді, нераз і декілька кілометрів, шукаючи за кладкою, останками моста чи просто за переправним човном, що його обліпили харківські „пацани" та криком оферують прохожим свої послуги до переправи на той бік...

Москалівські церкви відкриті. І вони святочно прибіраються приготовляються на празник. Основ'янська церква притулилася в обідраному з дерев і заміненому в купу сміття колишньому пишному Квітчиному парку. До неї подібні Свято - Троїцька і Воскресенська церкви. Їх нікому відновити та приготовити на празник. Тільки трава поросла з бур'янами на завалених мурах, а ворони збудували гнізда в розбитих банях. Лише Церква Олександра Невського похожа на церкву. Може тільки тому вона збереглась, що за большевиків приміщувався в ній музей... Зате в Михайлівській, старій козачій церкві строгий порядок. Навіть на церковному цвинтарі пізнати працю вірних божим законам, недолею битих та непоборених слуг божих. Вознесенський храм ще більше подався за останній час. Тільки поломані та залишені большевиками полеві кухні й гармати надають йому строгий, нищівний вигляд. Жахлива пустка віє із великих церковних нав і притвору. Зграї пташок літають по колишній церковній авлі та весело цвірінькають, приміщуючись на розбитих вікнах і мурах. На Кінному базарі, нікому непотрібна, Свято - Стрітенська церква достроюється до загального виду своїх подруг...

Старомосковською та Пушкінською вулицями доходжу на Епархіяльну поглянути на дві цвинтарні церкви. І тут тульки бур'яни та висока, зазеленіла вже трава, свідчать про сумну дійсність. Вулицями Шевченківською і Грінченківською йду вздовж поваленої та зруйнованої Шатилівки. Через Стару і Нову Павлівку, під горою зо спаленим „Держпромом", біля Ващенківської Левади — зупиняюся на Лисій горі. Звідсіль всього декілька мінут ходу на Холодну гору. Цвинтарна та її посестра Свято-Уллінська церкви приготовані на празник. А на Холодногірському базарі як на Благовіщенському — кипить життя! І тут: міняють, купують, обманюють одні одних. Життя! Холодними, непривітними челюстями і заґратованими масивними вікнами глядить на цю буденщину холодногорська тюрма.

Втомлений і повний журливих думок закінчую свій хід по Харкову.

А ввечорі, коли над містом западав сумерк і день уступав місце ночі — Харків пробудився до святкування Страстей Христових! Усі церкви наповняються вірними. Звідусіль поспішають винуджені мешканці до своїх зацілівших храмів. В усіх церквах правлять Христові Страсті. Читають апостолів та дзвонять в дзвони. Де не має дзвона, практичний людський розум замінив їх порожніми гарматніми стрільнами. Знак часу!

Свято - Покровський Собор заповнений по береги вірними. Хто не попався до церкви — стоїть в гробовій тишині на дворі. Старі, молоді, діти, жінки і чоловіки, заглиблені в молитви і заслухані в церковні співи стоять непорушним муром перед головним вівтарем. Сам Митрополит Теофіль в сослуженні багатьох священиків править Богослужбу. Бідні на ньому ризи. Такі ж на інших священиках. Та багаті вони серцями — ці вірні і завзяті слуги Божі! Стіни церкви неначе ожили. На них темними сутінками відбиваються тіні богослужителів при вівтарі та вірних у церкві. Слабе освітлення з лойових свічок, що розміщені по вівтарях і на стінах під іконами, слабим промінням насвітлюють поорані долею обличчя вірних. Всі мають в руках свічечки. В церкві чути запах спаленого лою і дешевого кадила. Панотці читають євангелії низькими сильними басами. Хор відповідає. Уста вірних пошепки вимовляють слова молитов, посилаючи свої похвальні гимни до Бога. Незабутнє враження! Здається, що так мусіли виглядати перші християни, коли ховались у своїх катакомбах перед переслідуванням поган. Старі почорнілі та полинялі ікони і образи на стінах неначе віджили. Це угодники Божі дивуються своїм поклонникам. Здається, що вони оць-ось зійдуть зо стін і змішаються з живими. Доходять сумні звуки дзвонів. Час до часу в повітрі пронизливим свистом загуде воєнний літак, що летить над містом неначе зо сну пробуджена велика птаха. Вона летить і щезає на північних окраїнах міста. Там триває бій. Там ведуться завзяті змагання двох ранених та ще не зовсім подоланих кольосів. Гарматні вибухи, стогін землі, вівкання большевицьких „катюш" та рев німецьких мінометів — доходять крізь вечірню тишину до вух вірних. Та, здається, їх ніщо вже не дивує. Загартовані в прифронтових постійних нестатках ці вірні бажають тільки Бога! Для Нього вони тільки тут прийшли! До Нього тільки вони моляться! На Нього вони тільки уповають!

(Закінчення на стор. 4.)

ВСЯ ЦЬОГОРІЧНА ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГУ ЗАЛИШЕНЦЯМ!

Богдан Верниволя.

ЯК ЗАГРАЛИ ВЕЛИКОДНІ ДЗВОНИ...

Десятник Сливка лежав ще хорий, як пробудилося весняне сонце. В селі пахло весною. Нагадалися Дністрові береги і хата і молода Катерина і малий Василько.

— Будуть мати сумний Великдень — прошептав сам до себе. Підняв худі руки і пробував стати на ноги.

— Дядьку, одчиніть трохи вікно!

— Я вже давно хотів шибку одчинити, так ще не знав, як вам на душі — проговорив старий Сапрун, і одчинив вікно.

Із Савранських піль прилетів крилатий вітер і стряс під вікном буйною гривою. Дихнули поля простором і запахом сирого чорнозему.

Десятник зажурився. Нічого не знав, де його хлопці, де українська армія. І хоч природа була така весела, як дівчина на музиках, то село було стривожене, бо довкруги кипіло. Чути було гук гармат і скорострілів і летіли час від часу на спінених конях совєтські вершники.

Сонце кинуло золоті стрілки на скляні плеса синього Бога-річки і поцілувало золотий хрест на козацькій церкві. Вдарили воскресні дзвони в розкішні акорди і пронеслася пісня: „Христос воскрес із мертвих!..." Сливка зідхнув і поволі, піддержуючись ціпком, вийшов надвір.

Вишневий сад обкипів білою піною цвіту, землю укрили зеркальця, ряст, бриндушки і божі пальчики... Десь у гаю над рікою кувала зозуля.

— О, Боже, яка гарна, яка чудова ця наша українська земля — вирвалося з його грудей.

— Гарна вона, та Бог гаразду не дас — озвався дядько Сапрун — Бога прогнівили!

На білій яблуні щебетала пташка і десятник Сливка заслухався. Дядько Сапрун перехрестився тричі великим хрестом.

— А де ж — і совєти і денікінці і Петлюра— ладу в землі немає... Спаси Господи люди твоя — шептали уста...

Залунав воскресний спів і радісно злебеділи дзвони.

— Он, кажуть, у Саврані Денікин разорив та попалив та людей помучив на смерть.

— Ех, тут і за дві верстви і за двадцять нічого не знаєш.

— Та, либонь, їм не довго — кажуть, що вже з прапорами повстанці йдуть. Отаман Ангел та отаман Грушка.

—Так, а в селі хлопці, як дуби, будуть катитись та в горидуба гратись, а в армію нема кому йти — буркнув люто Сливка.

— Підуть, як би настояща влада!

А дзвони грали, лебеділи, перлами розсипались на шовкову траву і кувала діямантовим голосом зозуля.

За тинами й горбами чаклували червоноверхі козацькі шапки.

З-за горба татакнув десь кулемет.

Старий Сапрун розгладив козацькі вуса і скорим кроком підбіг до десятника.

— Ходіть до клуні, та найперше одягніться. В мене і дудочки і бубон там. Заграємо на старість.

І образи і хоругви святі рушили довкола старої козацької церкви з золотим хрестом.

Христос воскрес, сусідо любий!.. Брате!...

І христосуються й цілуються вороги колишні...

Гори білого хліба і сир і масло.

Народ іде, як бжола гуде.

У церкву грянула совєтська граната.

Розкотилися писанки, ахнули жінки, урвалася баня з золотим хрестом...

З-за тинів і байраків у перехрестя вогню зірвалися козацькі лави й полетіла з вогненними шликами козацька кіннота.

З двох боків сунули скажені лави комуністів.

Дядько Сапрун перехрестився великим хрестом і торкнув в сталевий кулемет. А коли він затинався, цілував десятник Сливка нову стрічку і ворожив та шептав.

Пустіть дядьку, хай воскресне міць у моїх руках.

І сліпий „Максим", напившись води, татакав далі, пожирав стрічки і ставав від гніву червоний.

Білий свячений хліб валявся по стежках і доріжках. Сотня хлопців витягала зі стріх заховані бушниці і скриньки з набоями і зайшло димами село. Кипіли стріхи, піяли до неба червоні півні і збивали крильми куряву.

Дядько Сапрун роздер білий рукав і перев'язував червону троянду, а з неї капали гарячі краплі зпід самого серця.

Тоді десятник Сливка затягнув останню стрічку.

І знову зататакав сліпий „Максим".

Стріху обхопили руді коноти ,а крізь них загуляли червоні язики. Вилетіла остання стрічка.

Дядько Сапрун витягнув широку сталеву барду. Кілька червоних вершників ввігналося в подвір'я й зіскочили з коней.

На вишнях дрижав від подиху вогню молодий цвіт.

— Дядьку, Сапруне, де моя рушниця?

—В куті, за дверми. Ну, тепер умремо — усміхнувся Сапрун.

На повітці зашкруміло і гопнула граната.

І мигнуло до сонця залізо.

— Ех, Серйога!

—Да Серйога, чортів сину, який тебе чорт в Україну поніс у сам Великдень святий.

На подвір'я злетіли чорні шлики й на шаблях рознесли московські лоби. З-за горба летів сальвами крик: Слава!...

В село в'їздила козацька кіннота.

У сонці злопотіли жовтоблакитні прапори. І знову засміялося сонце і до столів засіли стрільці, кіннотчики і дядьки...

І на дзвіниці, що ще жива остала, знову заграли дзвони... і спочили на хвилю козацькі шаблі.

Дядько Сапрун голубив червону троянду, що пекла аж до серця і христосувався з десятником Сливкою.

На столі ясніла паска, як весняне сонце. А коло розбитої церкви била радісно крильми воскресна пісня і в лелітках злітала на степ радісна прадідня гагілка.

По хатах дзвонив у сволоки козацький дужий сміх...

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

„Не контролюють якість лекцій".

Секретар Дрогобицького обкому КП України М. Шелех нарікає на те, що доповіді, виголошені на партійних сходинах стоять на дуже низькому рівні. „В ряді районів, особливо в Боринському, Жидачівському, Комарнівському, партійні організації не контролюють якість лекцій і занять в сітці партійної освіти, не перевіряють, як працюють, самостійно вивчаючи марксистсько-ленінську теорію. Лектор обласного відділу Товариства для поширення політичних і наукових знань тов. Славко, виступаючи перед учителями Крукеницького району з лекцією, написаною іншим товаришем, не зміг відповісти на ряд поставлених йому запитань, а на деякі запитання дав неправильні відповіді". Бідне це населення. Мусить важко працювати, і при цьому „вивчати" партійну пропаганду.

Три поети про смерть Сталіна.

Після смерти Сталіна всі сторінки совєтської преси заповнені статтями про цю подію. Не можуть про це мовчати і совєтські поети. „Радянська Україна" з 9 і 10 березня приносить вірші Максима Рильського, Миколи Бажана та Андрія Малишка. В них дуже мало діючої поезії. Навіть М. Рильський не міг витиснути з себе чогось оригінального і дійсно поетичного, тільки мусів писати про „найріднішу" в труні людину, епітет, який уже перед ним тисячі разів можна було стрінути в віршах звичайних совєтських віршописців. А закінчив свій вірш Рильський таким рядком: „І Він веде... Він був, Він є, Він буде! „Таким „богом", що був, і буде", до 1945 р. був Адольф Гітлер, але сьогодні його нема, і німці навіть соромляться признаватися до того, що він ще так недавно був... Ті самі слова про того, хто „був, хто є, хто буде" написав і М. Бажан, а зробив він це самостійно, без впливу Рильського. Видко, що так треба було писати про совєтського диктатора. Бажан ще написав, що „за його один найменший подих все життя віддав би кожен з нас". Тепер легко так писати, коли Сталін лежить в домовині. А. Малишко міг також тільки повторити загально знані слова про те, що нібито „думами, серцем і мудрістю вищою Сталін із нами. Учитель із нами!" Бажан мусів повторити такі оклепані епітети як „найдорожчий і найлюбіший"? Рильський згадує про „сталінські споруди та про „комуністичний вік", а Малишко взиває, щоб „Леніна стяги, Сталіна стяги вище угору! Високо угору!" Ці три вірші наявно показують, як під совєтською диктатурою мусить висохнути назіть найглибше джерело поезії. Бо справжня поезія — це буйна квітка, яка потребує дійсного, а не „сталінського", сонця. Вона змагає до волі духа, якої немає в совєтській тюрмі. Вона завжди виступала проти тиранів, а там кажуть їй писати оди й гимни... на пошану тирана.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Рачестер, Н. Й.

Діяльність „Самопомочі"

Дня 22 лютого ц. р. відбулися тут другі Заг. Збори Т-ва „Самопоміч", відділ в Рочестері.

Із звітів голови Т-ва та поодиноких рефератів довідались ми, що Т-во існує від 29 вересня 1950 р., що всіх членів начислює 154, з котрих деякі — на жаль — лиш паперовими членами.

Одначе членські вкладки у звітовому році впливали вдоволяючо, майно Т-ва зросло на 24%, а самі обороти у тімже році виносили суму 12,700 дол. 71 ц.

Власне майно Т-ва творить суму 1,900 дол.

Організаційний референт подав до відома, що заходом Т-ва відбувається в тут. парафіяльній школі навчання укр. мови та історії. Дітей вписалось 83 — однак пересічна фреквенція доходить лише до 46 дітей!

Висвітлювано тут кілька разів займаючі фільми на актуальні теми (прим. війна в Кореї) та про різні цікаві факти з життя людей і звірят.

Влаштовано теж кілька забав, в тім одну „Маланку" і одну „Ялинку".

Зі звіту культ. освітнього референта почули ми, що Т-во влаштувало серію викладів із різних ділянок знання. Викладів таких до часу звіту було 7, (літня пора мертва) фреквенція на них зразу мала, згодом зростала.

Помітний однак був брак молоді!

Референт сусп. опіки звітував, що Т-во у співпраці з місцевим Допом. Комітетом займалось теж харитативною акцією в користь залишенців в Европі.

В часі тої акції було зібрано понад 900 фунтів харчів, а самого цукру призбирано 250 фунтів — і то майже між самими новоприбулими.

Не можна поминути мовчки і тієї обставини, що при Т-ві існує кіоск продажі різних газет, книжок та карток, який зовсім безінтересовно веде інж. Роман Коцик. У кіоску можна дістати майже всі українські газети та журнали, які виходять не лиш в Америці (Півн. та Полудневій), але і в Европі.

Є на продаж теж англійські та німецькі видання.

Із книжок можна одержати всі новіші твори наших письменників.

З продажі дає п. Коцик 2% на „Самопоміч" і цей процент у звітовому році дав суму 16 долярів.

Голова Т-ва між багатьома важливими справами підніс потребу набуття власного дому, бо з найманої домівки можуть нас вкоротці усунути, через виповідження — тому, що власники хотять цей дім продати.

Справа ця була предметом ширшої дискусії на найближчім засіданні.

Тоді теж вирішено створити спілку для купна дому з уділами по 100 долярів і на тих сходинах зголосилось около 50 акціонерів, деклярують по одному, деякі по 2 уділи на загальну суму около 5,000 долярів.

По обширній дискусії на внесок члена Контр. Комісії п. Колця перевибрано головою дотеперішнього (видка: „незаступимого") голову п. Михайла Снилика, його заступницею п. Марію Холевчук, а секретарем дотеперішнього секретаря п. Методія Плескача.

Як члени Управи вибрані пп: Мих. Малиніьський, Михайло Єйна, Іван Крамарчук, інж. Приймак, інж. Левицький і Мих. Король.

До Тов. Суду: радн. Зубрицький, інж. Сінкевич, М. Чорнописький, інж. Зобнів і дир. Павлович.

У внесках і запитах порушено справу поширення та внормовання бібліотеки (ця справа вимагає теж власної домівки), створення в можливо короткому часі кредитової кооперативи — до чого була вже створена окрема комісія та дещо в цій справі вже пробила. Порушено теж справу співпраці з іншими організаціями, як теж агітацію за масовим членством до „Самопомочі".

З повищого видно, що „Самопоміч" відд. в Рочестері ввесь час держала руку на живчику народного життя в місті і дальше вдержує її не зважаючи на різні перепони і колоди.

П. Зубрицький

Шевченківський Концерт

Дня 15 березня в залі Українсько - Американського Клюбу відбувся великий Концерт в честь Тараса Шевченка. Цим разом заля, яка містить 500 осіб, була заповнена до останнього місця. Бо крім місцевих сил, до виконання програми були запрошені відомий бесідник з Торонто, Канада, п. Шарик, і знаний оперовий співак Михайло Голинський, який своїм виступом зробив дуже гарне враження на слухачів, а головно піснями „Гетьмани" і „Минули літа".

Місцевий церковний хор „Боян" під проводом п. Кирила Цепенди й цим разом заблестів своїм великим умінням, виконуючи всі пісні. Вже при виконуванні „Заповіту", відчули присутні багату інтерпретацію прекрасних слів нашого Генія.. Вершком зразкового виконання був „Садок Вишневий" — Вахнянина, та „Владико неба й землі", із сольоспівом п. Михайла Голинського й п. Ярослави Зелез. Крім того виступали солістки Марія Клемчів і п. Катерина Федоришин, акомпаніяторка піяністка п. А. Сорохтей, солістка п. Люба Німців, акомпаніяторка п. Демиденко, деклеяматорка п. Зелез та інші. В другій частині програми хор „Самопомочі" під дириґентурою інж. Матковського прекрасно виконав кілька пісень. Інсценізацію про життя Тараса Шевченка виконали О. Цембаліста, п. Вітковицька, й п. Зенон Снилик. Заля була прекрасно удекорована. Концерт закінчено Українським Національним Гимном.

Порядок на залі вдержували взірцево Пластуни.

Василь Попович

З НАГОДИ ВЕЛИКОДНЯ

хочу подякувати п. інж. Олександрові і Наталі Гладишовським, які в часі мого тритижневого побуту в шпиталі опікувалися мною, не як сусіди, але як рідні. Д-рові Павлинському і Д-рові Пухальському дякую за лікарську опіку а Д-рові Процикові за добру волю допомогти. — Мої тіточні сестри А. Приплесь, Мел. Шепарович і М. Леміщук прийшли мене потішити і підбадьорити, також близький родич мґр. Роман Бабюк з жінкою та посвояченим Др. Калуський. Зворушило мене прибуття п. Люби і Федора Дудків. Дякую за відвідини пані Карповичевій старшій, сусідкам: п. Королевій П., Д-ровій Сочинській та п. Пащуковій, пп. Томашівській, Близнюковій М., Яворській Н., Степаняковій, Олі і Наді Гладишовським і Мілі Плохотнюк. Немов з рогу обильности сипалися на мене добрі поради, співчуття, квіти і солодощі. — Щире Спасибі Вам добрі люди! — Тут хочу пригадати, що по моїм приїзді до Ню Йорку допомогли мені п. Марія і Др. С. Демидчуки, про що завжди згадую з глибокою вдячністю. Бажаю Веселих Свят Всім! Христос Воскрес! Воскресне Україна! Тим, що не маю часу і сили написати: пп. Др. Пелехович-Гайворонській, Галущинським, Г. Скобельській, Нат. і Мих. Гікавим а зокрема доростаючим паннам Оленці та Іренці, Д-рові Луці Луцеву з дружиною, інж. Евґ. Маланюкові, Леонідові Лиманові, В. Іващукові, Ір. Павликовській, Міл. Рудницькій, А. Гачкевичевій, Хр. Стефанович, Софії Олесницькій, Г. Гордієнкові з дружиною, Др. Людмилі і полк. Нагнибідам, Галі Хамуловій, Марії та Мих. Шаповалам, Саші і Петрові Соломкам. Родині в Австралії: братові Влодкові, Др. Оксані, Юлі, Андрійкові і Лисичці, д-рові М. і Юлі Пироговим, інж. А. та Нат. Зибенкам. — Нашому роду нема переводу.

МАРІЯ БАЧИНСЬКА ДОНЦОВ

ПЕРЕМИШЛЯКИ!

Повідомляємо ВШ. пань і панів Професорів, Учениць та Учнів середніх шкіл міста Перемишля, що 23 лютого ц.р. створено з рамени Ініціятивного Комітету Організаційний Комітет в справі ЗАГАЛЬНОГО З'ЇЗДУ учасників наших навчальних заведень.

З'ЇЗД ВІДБУДЕТЬСЯ В НЮ ЙОРКУ, 4 ЛИПНЯ 1953 Р.

До участи в з'їзді запрошуємо всіх колишніх викладачів, учениць та учнів (не тільки абітурієнтів): Жіночої Гімназії, Учительського Семинаря, Мужеської Гімназії, Торговельної Школи, як рівнож учасників матуральних курсів в Перемишлі в часі війни — з родинами.

Зголошення до участи в з'їзді надсилати до 15 травня ц. р. Кошти з'їзду від особи передбачаються від 5—10 дол. А конто видатків на з'їзд, просимо пересилати 5 дол. на адресу: Ewhen Kolodiy, 301 Monmouth St., Jersey City, N. J.

Програма з'їзду буде подана в окремому оголошенні та у внутрішньому обіжникові.

Просимо надсилати матеріяли, які відносяться до наших навчальних заведень, зокрема: знимки, спомини, документи і т. п. Потрібні матеріяли до Українського Жіночого Ліцею. Всі названі матеріяли будуть використані на з'їзді та увійдуть в плянований Альманах. ВШ. Авторам, що вже надіслали свої спомини, щиро дякуємо.

Організаційний Комітет.

Писати на адресу: P. Yamniak, 364 E. 8 St., New York 9, N.Y.

Нашу пресу поза межами Америки ласкаво просимо про передрук цього оголошення.

Христові Страсті у Харкові 1943 р.

(Закінчення зі стор. 2.)

А коли Богослуження закінчилося і в церкві поглухли співи хору і дзони заніміли, на вулицях Харкова малюється картина варта кисти найкращих мистців! Вірні, користаючи з дозволу військової влади, засвітивши свічечки в церкві мало-помало розходяться домів. А в кожного свічечка — лямпадка в руках, що її старанно заслуюють від легкого подуву вечірнього вітру. Вулиці Харкова знову ожили. Із кожного зруйнованого будинку — руїни висуваться сумерк ночі. Небо чисте, без одної хмариночки, прикрите зорями, неначе велике шатро окутує землю, що пробуджується із зимового сну та отрясає з себе тут і там великі шмати осталого брудного снігу, змішаного з вуличною грязюкою. Розбитими вулицями, місцями з великими ямами — залишками бомбардування з повітря, в гробовій тишині йдуть тіні, несучи вогники в руках... Неначе похід членів якоїсь релігійної секти, тягнуться вулицями тихі тіні вірних Богові мешканців. Ідуть тіні, просуваються крізь руїни і зникають за вуглами та в чорних отворах напів зруйнованих домів...

З Римарської і Університетської посувається похід тіней з вогниками Купецьким та Бурсацьким Спуском. Бліді світла ліхтариків - свічечок розливаються по всьому Павлівському і Благовіщенському майданах. Ідуть тіні з вогниками по Катеринославській і Коцарській вулицях і вдалі вздовж Лопанської і Катеринославської Надберіжних зникають. З Університетської Гірки з-під мурів університету ця незабутня картина розтягається аж поза Харківку і Лопань — на Москалівку, Заіківку, Основу. Тут на стрічу Свято - Покровським вогникам йдуть вогники з церков Москалівки, Основи і Заіківки. Ціле місто залите блідими вогниками... Їх розносять вірні по всім — усюдам, заносячи благословення Храмів Божих у свої мешкання...

Та на Великдень я був уже в Кременчузі. Я прибув туди пізно ввечорі, коли вже всі вірні мешканці цього міста були на Воскресній Утрені в Соборі. Пішов і я туди. В церкві й шпильки ніде кинути. Собор просторий — та все таки не вміщає всіх вірних. Багато осталося надворі. Воскресна Утреня тільки що розпочалася. Народ метушиться. Співи церковного хору розносяться по Соборі та заливають увесь майдан і довколишні вулиці. І знову чудова весняна українська ніч! І знову місяць і ні хмариночки — тільки зорі над вами і теплий подув вітру! Іду на недалекий Дніпровий беріг. За мною пливуть церковні співи. Дніпро котить свої хвилі та свою думу думає. У спокійному плесі води відбивається повновидий місяць. Мерехтять зорі, а над водою лягає туман. В повітрі надобре вже пахне весною. Лиш де-не-де цей спокій в природі заколотить сміх і перекликування дівчат і хлопців, що користуючись поліційним дозволом — завзято гуляють по славній кременчуцькій дніпровій „дамбі".

А з Собору несуться воскресні співи, що тут, на „дамбі", переміщуються з „козирями" кременчуцької молоді всякого роду „Катюш", „Тачанок" і „Три танкісти"... Різні покоління, різні мелодії і напіви... Аж ось, Утреня кінчається. З Собору гримить безсмертний гимн „Христос Воскрес". „Христос Воскрес" передається Дніпрові. „Христос Воскрес" — здається, співають дніпрові хвилі. Навіть хлопці і дівчата вмовкають зі своїми „пісеньками" та зачаровані для них незнаною, а чогось такою близькою мелодією Воскресного гимну, біжать в сторону собору. Під собором на великому майдані святять паски. Вже добре розвиднілося як вмовкають останні звуки воскресної пісні. Народ христосується. В багатьох старших бачу сльози на обличчі. Може з вдоволення. Може у висліді споминів, а може зі журбою про майбутнє? Поволі люди розходяться по домах. А там починається справжнє святкування Христового Воскресення. Нарід обновлений веселиться, не знаючи, що його злощасне завтра принесе.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Англії

УКРАЇНЦІ В ГАЛАШІЛС (ШОТЛЯНДІЯ)

В маленькому промисловому містечку живе коло 40 українців. Деякі одружені, більшість — це самітні мужчини. Працюють вони переважно в текстильних фабриках. Є також наші пекарі. Дехто купив собі вже навіть хату.

Тут існує відділ СУБ, що нараховує 34 члени. Раз у місяць приїжджає священик і відправляє Богослуження в місцевій католицькій церкві.

Дня 8 лютого ц. р. відзначено там роковини 22 січня і бою під Крутами.

Дошкульно відчувається недостача своєї власної домівки. Збори відділу СУБ-у, сходини чи національні свята відбуваються в гостинному домі п. А. Пишка, що однаке замалий для поміщення 40 осіб.

Місцеві українці мріють про придбання власної домівки, і це можна буде в майбутньому зробити спільними об'єднаними силами.

В Бельгії

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ

Цього року Національний Союз Українських Студентів (НаСУС) в Бельгії відзначав роковини 22. січня та бою під Крутами спільно з українськими осередками, висилаючи туди своїх членів з доповідями.

25 січня, майже у всіх більших осередках, де живуть українці вуглекопи, були відправлені Служби Божі і та відбулися святочні сходини. Такі сходини відбулися, м. ін., в Лісж, Мура, Шарлеруа, Тразені, Курзель-Сталь, Зольц та Вінтерслаг.

В Арґентині

КНИЖКИ ПРО УКРАЇНУ ЕСПАНСЬКОЮ МОВОЮ

Т-во „Просвіта" у Буенос Айрес закінчила видавання еспанською мовою книжки д-ра Богдана Галайчука п. н. „Українська держава ХХ. століття з погляду міжнародного права". — Український Інформативно - видавничий Інститут в Арґентіні видав еспанською мовою книжку проф. О. Мартовича п. н. „За волю України".

В Німеччині

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНА ІМПРЕЗА ЦПУЕН

Центральне Представництво Української Еміґрації в Німеччині зорганізувало 8. лютого ц. р. вечерницї, які заслуговують на те, щоб стати традиційною імпрезою цієї української громадської централі. Вечерниці ЦПУЕН — це не були тільки танці, але репрезентація, в доброму розумінні, українського товариського життя перед своїми і чужими. В цій імпрезі взяло участь коло 50 видатних представників інших народів, в цьому чотири консулі позаевропейських держав. Вечерниці ЦПУЕН повинні в майбутньому стати тереном зустрічі українських кіл з нашими приятелями з-поміж інших народів.

ЦПУЕН плянує оживити товариське життя українців у Мюнхені ще іншим способом. Недавно постав Ініціятивний Комітет для зорганізування українського клюбу „Бесіда", як секції ЦПУЕН. На чолі комітету став проф. Г. Мартинець, його заступником — д-р І. Мриц, секретарем — Гр. Комаринський. До чотирьох тижнів повинні відбутися основуючі збори „Бесіди". При клюбі плянується створити три секції: мистецьку, імпрезову і краєзнавчу.

В Австралії

ЗАТОНУВ ПОРОН З УКРАЇНЦЯМИ

Пресова агенція Ройтера повідомила, що в неділю, дня 8 лютого ц. р., перевернувся і затонув недалеко Мелборн, в Австралії, великий порон, що саме перевозив 132 українських іміґрантів рікою Ярра на пікнік. На пороні були чоловіки, жінки й діти. На щастя, вдалося врятувати майже всіх прогулюковців, один втопився.

В Бразилії

РАДНИКИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ВІКАРІЯТУ

Еминенція Кардинал Д. Жайме ди Камара заіменував чотирьох радників для Генерального Вікаріяту українського обряду в Бразилії, а саме: о. Володимира Ханейка, який заразом виконуватиме уряд прокуратора, о. пароха Петра Буська, о. ігумена Миколу Іванова Ч. С. В. В. і о. Мелетія Камінського, пароха в Курітібі.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в одну цілісну спільноту та поставила її на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

ТАРЗАН, ч. 3041. Озброєна допомога.

"MOST OF THE GUARDS WILL BE AT THE FEAST WITH THE OTHERS," MUSA SAID, "AND THEY HAVE LEFT THEIR RIFLES HERE."

GATHERING THE RIFLES AND AMMUNITION BELTS, THE THREE HURRIED FROM THE HOUSE.

"NOW FOR THE SLAVE-SHEDS," TARZAN SAID SOFTLY. "FOLLOW ME AND MOVE QUIETLY."

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

„Більшість вартівників буде на бенкеті з іншими", сказала Мюза, „і вони залишили тут свої рушниці".

Забираючи рушниці і пояси з амуніцією, трійка швидко залишила дім.

„Тепер до повіток з невільниками", сказав Тарзан, „йдіть тихо за мною, без галасу".